

เอกสารประกอบการคัดเลือกบุคคลดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๗
ประเภทนักส่งเสริมการเกษตรประจำอำเภอดีเด่น

๑. ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว)..... ประภาส สถานอุป..... อายุ..... ๕๓..... ปี
๒. วุฒิการศึกษา.....ปริญญาตรี สาขาส่งเสริมการเกษตร.....
จากสถาบัน.....มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....
๓. เริ่มรับราชการเมื่อวันที่..... ๑๙..... เดือน..... สิงหาคม..... พ.ศ. ๒๕๒๘.....
ตำแหน่ง.....เจ้าพนักงานการเกษตร ๒..... สังกัด.....สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม.....
ระยะเวลาปฏิบัติราชการนับถึงปัจจุบัน..... ๒๙..... ปี..... ๔..... เดือน
๔. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร..... ระดับ.....ชำนาญการพิเศษ.....
สังกัด.....สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่.....
๕. โทรศัพท์ที่ทำงาน..... ๐ ๕๔๕๑ ๑๒๑๔ ต่อ ๑๗..... มือถือ..... ๐๘ ๑๘๘๕ ๓๕๐๔.....

การประพฤติปฏิบัติตน (ระบุหลักการประพฤติปฏิบัติตนในการครองตน ครองคน และครองงาน)

๑. การครองตน

๑.๑ ใช้หลักคุณธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ หลักอริยสัจ ๔ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรจ มรรค ซึ่งเป็นธรรมพื้นฐานของศาสนาพุทธ ในการครองตน โดยมีความเชื่อมั่นว่าทุกชีวิตของทุกคนย่อมมีความทุกข์อย่างที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงพ้น ความทุกข์เกิดเนื่องจากปัญหา ดังนั้น ตัวเราอาจจะดับทุกข์ได้โดยการดับต้นเหตุ และจะดับต้นเหตุได้ก็โดยการประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย และศีลธรรมอย่างไม่ประมาท

๑.๒ มีความวิริยะ อุตสาหะ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รับผิดชอบตนเอง ครอบครัวย และผู้อื่น รู้จักใช้จ่ายตามควรแห่งฐานะตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การครองคน

๒.๑ มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้มาติดต่องาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีน้ำใจ ให้ความร่วมมือทุกฝ่าย และกล้ารับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ

๒.๒ มีความสามารถในด้านองค์ความรู้และทักษะในการคิดและเสนอเหตุผล และฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา

๒.๓ เป็นผู้มีความเป็นธรรมต่อตนเองและผู้อื่น โดยประพฤติและปฏิบัติตรงตามหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ ยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

๒.๔ เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะทั้งในและนอกหน่วยงานให้ความสำคัญ ยกย่อง แก่บุคคลและองค์กรอื่นอย่างดียิ่ง

๓. การครองงาน

๓.๑ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ใฝ่ศึกษา ค้นคว้า รับผิดชอบต่องานตามนโยบายและที่ได้รับมอบหมาย บริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สนับสนุนช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดริเริ่มหาหลักการ แนวทางวิธีการใหม่ๆ มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๓.๓ มีความพากเพียรในการทำงาน ต้องการที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ เสียสละ อุทิศเวลาให้งานใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓.๔ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและเกษตรกร ปฏิบัติงานได้ยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของส่วนรวม ช่วยเหลือและประสานงานระหว่างราชการและเกษตรกรอย่างทุ่มเทและจริงจัง

แนวคิดในการทำงาน “ทำวันนี้ให้ดีที่สุด”

นายประภาส ซานอูบ
เกษตรกรอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

ผลการปฏิบัติงานดีเด่น

๑. ชื่อผลงาน การบริหารจัดการพริกปลอดภัยอำเภอหนองม่วงไข่

๑.๑ หลักการและเหตุผล

อำเภอหนองม่วงไข่ เป็นอำเภอที่มีการปลูกพริกใหญ่ มากที่สุด ในจังหวัดแพร่ มีพื้นที่ประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่ เกษตรกร ๖๓๕ ราย สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ประมาณปีละ ๑๕๐ ล้านบาท เกษตรกรมักประสบปัญหาในด้านการผลิต ด้านตลาดเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ปัจจุบัน เช่น สภาพภูมิประเทศ ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง การผลิตบางรายยังขาดความรู้ด้านวิชาการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ โดยการบริหารงานของนายประภาส ซานอูบ เกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ ได้ศึกษาค้นคว้ามองถึงปัญหาสาเหตุ มีการระดมสมองของนักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร นักวิจัยจากสถาบันการศึกษา กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยงาน

ราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำเกษตรกร และผู้ประกอบการ จากนั้นจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพริกปลอดภัยอำเภอหนองม่วงไข่

๑.๒ ขั้นตอนการดำเนินงาน

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ ได้มอบนโยบายให้แก่ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้อำเภอก้นหาศักยภาพของอำเภอยึดพื้นที่เป็นหลัก หรือการจัดทำจุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ในงบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอเสนอหลักการและเหตุผลของแผนงาน/โครงการแต่ละส่วนราชการ ซึ่งมีงบประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท นายประภาส สานอุป เกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ ได้เสนอแนวทางพัฒนาผลิตพริกที่ปลอดภัย ให้ที่ประชุมได้รับทราบและที่ประชุมมีมติเห็นชอบที่เสนอ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑.๒.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอ ได้จัดเสวนาผู้เกี่ยวข้องในอำเภอโดยใช้ชื่อว่า จัดการพริกอย่างไร จำนวน ๒ ครั้ง และจัดทำประชาพิจารณ์ อีก ๑ ครั้ง โดยมีนายการุณย์ เกื้อวันชัย นายอำเภอหนองม่วงไข่ เป็นประธาน

๑.๒.๒ กำหนดและนำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพริกปลอดภัยของอำเภอ มาจัดทำรายละเอียดของโครงการ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพริกปลอดภัยอำเภอหนองม่วงไข่ ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด
๑. การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตพริกปลอดภัยอำเภอหนองม่วงไข่	๑. การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่การฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินให้มีความเหมาะสมกับการปลูกพริก ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามระบบการผลิต GAP ๓. ตั้งศูนย์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และลดความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช ๔. การลดต้นทุนการผลิตพริกและส่งเสริมกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth)	๑. เกษตรกรร้อยละ ๘๐ นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับใช้ในการผลิตของตนเอง ๒. อบรมเกษตรกร ๕๐ รายและร้อยละ ๘๐ ได้รับใบรับรอง GAP ๓. เกิดแปลงพริกปลอดศัตรูพืชจำนวน ๔ จุด ๔. ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ ๒๐ ในเรื่องการจัดการเมล็ดพันธุ์, การบริหารศัตรูพืชอย่างถูกวิธีและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด
	๕. ส่งเสริมการปลูกพริกที่ เหมาะสมกับการแปรรูป ๖. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์	๕. เพิ่มพื้นที่ปลูกพริกที่สามารถ แปรรูป เช่น พริกแห้ง พริกป่น ร้อยละ ๑๐ ๖. มีพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ ๑๐๐ ไร่
๒. การพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล (Database) และการเชื่อมโยงระบบ ภูมิสารสนเทศ (Geographic Information System : GIS)	๑. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก พริก ๒. การพัฒนาเว็บไซต์เป็น ฐานข้อมูลการผลิต ความรู้และการ ปฏิบัติในการปลูกพริกปลอดภัย ตลอดจนความเคลื่อนไหวของราคา ในตลาด	๑. เกษตรกรร้อยละ ๑๐๐ มีการ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพริก ๒. มีการพัฒนาเว็บไซต์ฐานข้อมูล การผลิต การตลาด ความรู้และการ ปฏิบัติในการปลูกพริกปลอดภัย จำนวน ๑ เว็บไซต์
	๓. การจัดทำแผนที่ระบบ สารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อ เชื่อมต่อข้อมูลเชิงพื้นที่และข้อมูล เชิงบรรยาย เพื่อใช้ประโยชน์ใน การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตร	๓. มีแผนที่การใช้ที่ดินในการปลูก พริกครอบคลุมทั้งอำเภอหนอง ม่วงไข่
๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อการผลิตและการเพิ่ม โอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิต พริกให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ๒. การสนับสนุนเงินทุนผ่านการ สถาบันทางการเกษตรให้แก่กลุ่ม การผลิตพริก	๑. กลุ่มผู้ผลิตพริกปลอดภัยอำเภอ หนองม่วงไข่ ๑ กลุ่ม ๒. มีแหล่งสนับสนุนเงินทุนอย่าง น้อย ๑ แห่ง
๔. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ ผลผลิต และการส่งเสริม พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม	๑. สร้างอาคารแปรรูปผลผลิต ๒. การสร้างตราสินค้า (แบรนด์) และ เพิ่มคุณค่าตราสินค้า ๓. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการ แปรรูปผลผลิต ๔. ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	๑. มีอาคาร ๑ หลัง ๒. ตราสินค้าที่ได้รับการยอมรับ จำนวน ๑ ตรา ๓. วัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูป ผลผลิต จำนวน ๕ ชุด ๔. บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ แบบ
๕. การพัฒนาระบบตลาด และการบริหารจัดการ ห่วงโซ่คุณค่าพริก (Value chain)	๑. จัดทำการซื้อขายพริกแบบ สัญญาข้อตกลง (Contract Farming)	๑. มีบริษัทมาจัดทำการซื้อขาย พริกแบบสัญญาข้อตกลง (Contract Farming) อย่างน้อย ๑ แห่ง

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด
	๒. จัดเวทีเสวนาระหว่างหน่วยงานของรัฐ นักวิจัย พ่อค้า และเกษตรกรเพื่อทราบความต้องการของตลาดและให้เกษตรกรนำไปวางแผนก่อนการผลิต	๒. มีการจัดเวทีเสวนาฟริก ๒ ครั้งต่อปี
	๓. จัดกิจกรรมวันฟริกเพื่อประชาสัมพันธ์ฟริกปลอดภัยให้เป็นที่รู้จัก	๓. จัดกิจกรรมวันฟริก ๑ ครั้งต่อปี

๑.๒.๓ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๕๖ ราย จึงดำเนินการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการให้เหลือ จำนวน ๑๐๐ ราย

๑.๒.๔ บูรณาการและประสานงานกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โครงการพัฒนาระบบการตัดสินใจการผลิตสินค้าเกษตรและการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานฟริกจังหวัดแพร่ โดยอาจารย์วีระ ภาคอุทัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือโครงการ ABC (Area-Bas-ed Collaborative reserrch) เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถตอบโจทย์ในการสร้างทางเลือกและโอกาสการพัฒนาให้คนในพื้นที่

- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โครงการการใช้สเตรป พี อาร์ ๘๗ ในการป้องกันกำจัดโรคและส่งเสริมการเจริญเติบโตของฟริก โดย โดย รศ.ดร.เพชรรัตน์ ธรรมเบญจพล คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคุณวิราภรณ์ มงคลไชยสิทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารคัสเตอร์และโปรแกรมวิจัย สวทช.

- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โครงการฟริกส่งออก โดย รศ.ศิริชัย พงษ์วิชัย คณะบัญชีพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.อดิลา ปงศ์ยี่หล้า ผู้อำนวยการหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์กาญจนา โยธาใหญ่ นักวิจัยอิสระ

- หน่วยงานราชการ เช่น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดแพร่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ สำนักงานการค้าภายในจังหวัดแพร่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองม่วงไข่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแพร่ชลประทานจังหวัดแพร่ ฯลฯ

- ภาคเอกชน เช่น พ่อค้า ผู้ประกอบการโรงงาน บริษัท

๑.๒.๕ ดำเนินงานตามโครงการดังนี้

- อบรมเกษตรกรหลักสูตรการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน ๒ วัน
- อบรมเกษตรกรหลักสูตรการผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๒ วัน
- ศึกษาดูงานด้านการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการกลุ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒ วัน
- จัดตั้งศูนย์ผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ศูนย์ โดยทำการผลิตและขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอร์เรีย ใช้งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เป็นเงินจำนวน ๒๔๙,๕๘๐ บาท (สองแสนสี่หมื่นเก้าพันห้าร้อยแปดสิบบาทถ้วน)
- จัดทำแปลงส่งเสริมจำนวน ๑ แปลง เพื่อใช้ศึกษาและเรียนรู้ และเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรดำเนินการโดยแกนนำเกษตรกร
- การประชาสัมพันธ์ ได้ดำเนินการจัดเวทีเชื่อมโยงการตลาด จำนวน ๒ ครั้ง
- จัดเก็บข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

๑.๒ ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตุลาคม ๒๕๕๕ - กันยายน ๒๕๕๖

๑.๓ ผลสำเร็จของงาน

๑.๓.๑ เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๓.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการตรวจสอบสารพิษในเลือดของโรงพยาบาลสุขภาพชุมชนตำบลหนองม่วงไข่ จำนวน ๑๐๐ ราย

๑.๓.๓ เกิดองค์ความรู้ เทคโนโลยี จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่บูรณาการและเกษตรกร เช่นการตัดกิ่งง่ามแรกได้ทรงพุ่ม การตรวจวินิจฉัยโรคจากผู้เชี่ยวชาญ

๑.๓.๔ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและขยายผลสามารถลดการใช้สารเคมี โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ คิดเป็นมูลค่า ๕๖๒,๕๐๐ บาท (ห้าแสนหกหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๑.๓.๕ จัดสร้างศูนย์ผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ หลัง จำนวนเงิน ๗๗,๐๐๐ บาท โดยไม่ใช้งบประมาณจากทางราชการ และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากขบพัฒนาจังหวัด ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๒๔๙,๕๘๐ (สองแสนสี่หมื่นเก้าพันห้าร้อยแปดสิบบาทถ้วน) ในการผลิตและขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา และเชื้อราบิวเวอร์เรีย ตลอดฤดูกาล และขยายสู่เกษตรกรในตำบลใกล้เคียง ๕ ตำบล ทำพิธีเปิดป้ายเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยนายสุรพล จารุพงศ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๓.๖ มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริกอำเภอหนองม่วงไข่ จำนวน ๓๐๐ ราย คณะกรรมการบริหารและแบ่งเป็นกลุ่มย่อย จำนวน ๑๓ กลุ่ม เช่น กลุ่มส่งเสริมการผลิต กลุ่มแปรรูป กลุ่มผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ กลุ่มการตลาด เป็นต้น และมีกองทุนหมุนเวียน ๑๐๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าพันบาทถ้วน)

๑.๓.๗ นำคณะกรรมการกลุ่มศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการตลาดกับบริษัท ไทย แอ็กโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด ผู้บริหารตลาดไท และตลาดสี่มุมเมือง จังหวัดปทุมธานี และผู้บริหาร บริษัท ดิสมิท ฟู้ด อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเจรจาเรื่องการส่งพริกแดงส่งโรงงานแปรรูปพริก

๑.๓.๘ ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการจัดงานประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาด จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีกิจกรรมการจัดนิทรรศการเผยแพร่ การจัดเวทีเชื่อมโยงการตลาด

๑.๓.๙ จากผลการดำเนินงานที่ ประสบผลสำเร็จ จึงขอประมาณจาก ยุทธศาสตร์จังหวัดแพร่ เพื่อนำมาต่อยอดโครงการในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้รับอนุมัติวงเงิน ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) เกษตรกรจำนวน ๓๐๐ ราย ในการอบรมศึกษาดูงาน จัดทำแปลงส่งเสริมการจับพิกัด GPS การเชื่อมโยงการตลาด และการแปรรูป

ด้านการแปรรูปได้ก่อสร้างอาคารแปรรูปผลผลิต จำนวน ๑ หลัง งบประมาณ จำนวน ๓๘๐,๐๐๐ บาท (สามแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) และวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) และได้รับเครื่องบดพริก เครื่องคั่วพริก จากสำนักอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมอุทยานวิทยาศาสตร์ (ศอว.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างละ ๑ เครื่อง และได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ตามโครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและแหล่งเรียนรู้ด้านเคหกิจเกษตร จัดทำบรรจุภัณฑ์ในชื่อของ “ขุนม่วงไข่ขจร” มีการแข่งขันและคัดเลือกการประกอบน้ำพริกสูตรต่างๆ เพื่อเป็นแบรนด์ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริกอำเภอหนองม่วงไข่ และได้รับการสนับสนุนบุคลากรจากมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการใช้เครื่องคั่วพริกและเครื่องบดพริกปั่น

อาคารแปรรูปพริก ได้เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยนาย โอฬาร พิทักษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๔ การนำไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๔.๑ ประโยชน์ต่อภาครัฐ เป็นต้นแบบในการจัดทำฐานข้อมูล การวางแผน การแก้ไขปัญหาการผลิตด้านการเกษตรและการตลาด

๑.๔.๒ ประโยชน์ต่อเกษตรกร เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เฉลี่ยไร่ละ ๘๕๐ บาท และมีรายได้เพิ่มเฉลี่ยไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สุขภาพร่างกายแข็งแรงปลอดภัยจากสารพิษ ตลอดจนเกิดความเชื่อมั่นจากตลาดและผู้บริโภค

๒. ชื่อผลงาน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแม่คำมี

๒.๑ สารและขั้นตอนการดำเนินงาน

ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแม่คำมี ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีที่ทำการศูนย์ฯ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่คำมี อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ดำเนินการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีแก่เกษตรกรผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่

มีสมาชิก ๓๙ คน พื้นที่แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๒๐๐ ไร่ ต่อมาได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแม่คำมี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้มีการบริหารงานในรูปแบบกลุ่มอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ

บทบาทในฐานะเกษตรกรอำเภอมีส่วนร่วมในการควบคุมนโยบาย การปฏิบัติงาน การสนับสนุนช่วยเหลือ การประสานงานโดยมอบให้นักวิชาการ

ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลแม่คำมี ผู้รับผิดชอบงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมในกระบวนการต่างๆ ของกลุ่มฯ ตามแผนการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

๑. การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดเห็นในการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

ของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนา วางกลยุทธ์ และกำหนดแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแพร่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ และ

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คำมี เป็นต้น ซึ่งได้ร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นหรือหัวข้อหลัก ดังนี้

๑.๑ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและมีคุณภาพ วิเคราะห์ถึงสภาพความเหมาะสมของพื้นที่ปลูก การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในแปลงขยาย การบริหารจัดการน้ำในแปลง การดูแลรักษา การคัดแยกต้นข้าวพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ฯลฯ

๑.๒ การจำหน่าย/การกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี วิเคราะห์ถึงความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรทั้งในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และพื้นที่อื่น ตลอดจนระบบการขนส่ง (Logistic) หรือการกระจายเมล็ดพันธุ์ไปสู่เกษตรกรหรือลูกค้า ฯลฯ

๑.๓ การบริหารจัดการศูนย์ข้าวชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน วิเคราะห์ถึงการบริหารงานของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การกำหนดระเบียบข้อตกลงร่วมกัน การระดมทุน การจัดสรรผลประโยชน์ ฯลฯ

๒. การจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๒๐๐ ไร่ สมาชิก ๓๙ คน โดยดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานและสภาพความเหมาะสมของพื้นที่ในตำบล นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแปลงเรียนรู้ เพื่อเป็นจุดเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับพื้นที่

๓. การถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยการอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้จัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๓๙ คน ๒๐๐ ไร่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากศูนย์วิจัยข้าวแพร่ และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ และสำนักงานเกษตรอำเภอหนองม่วงไข่

๔. การจัดส่งเมล็ดพันธุ์ข้าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่ เพื่อตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ สร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรหรือลูกค้าผู้ใช้เมล็ดพันธุ์จากกลุ่มฯ

๕. การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ไตโลไมท์ เมล็ดปอเทือง

๖. การจัดหาเครื่องคัดแยกเมล็ดพันธุ์ เครื่องเย็บกระสอบ เครื่องแปรรูป เพื่อประหยัดแรงงาน ลดระยะเวลาในการคัดแยกและการเย็บกระสอบ นอกจากนี้ ยังเป็นการลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว และเพิ่มรายได้จากการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ นอกเหนือจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์อีกด้วย

๗. การผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ เพื่อใช้ในพื้นที่ปลูกข้าว ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย แจกจ่ายและจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูก เพื่อลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ โดยใช้กองทุนหมุนเวียนของกลุ่มฯ

๘. การสร้างกลุ่มและเครือข่าย ทั้งเครือข่ายการผลิตและการตลาด ให้มีความเข้มแข็ง โดยการดำเนินการจัดการประชุมคณะกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ เพื่อรับฟังความคิดเห็น รับทราบปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขได้ทันเวลา นอกจากนี้ ยังสร้างกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เช่น การลงแขก การประกวดผลผลิตของสมาชิก การจัดเวทีเสวนา เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่ม

๙. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม และการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ของกลุ่มฯ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านแผ่นพับ ใบปลิว วิทยุชุมชน เว็บไซต์สำนักงานเกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ ตลอดจน social media ต่างๆ เช่น facebook และ line เป็นต้น

๒.๒ ระยะเวลาในการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ – พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๓ ผลสำเร็จของงาน

๒.๓.๑ เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ให้กับเกษตรกรในอำเภอหนองม่วงไข่ และเครือข่าย โดยในปี ๒๕๕๕ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีได้จำนวน ๕๒ ตัน และในปี ๒๕๕๖ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีได้จำนวน ๙๓ ตัน

๒.๓.๒ กลุ่มมีการระดมทุน รวมเป็นจำนวนเงิน ๕,๘๕๐ บาท และมีกำไรจากการประกอบการระหว่างปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ เป็นเงินจำนวน ๘๑,๖๓๒ บาท

๒.๓.๓ มีการแปรรูปข้าวซ้อมมือจำหน่ายโดยสีข้าวแบบโบราณเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๒.๓.๔ ในปี ๒๕๕๖ ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ในประเภทศูนย์ข้าวชุมชนดีเด่น (ข้าวพันธุ์ดี) ของสำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๓.๕ เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้แก่กลุ่ม ชุมชน และเครือข่ายอื่นมาศึกษาดูงาน

๒.๔ การนำไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๔.๑ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแม่คำมี สามารถเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกร ประชาชน ผู้สนใจ ตลอดจนกลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชนอื่น เข้ามาศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเองและกลุ่มได้

๒.๔.๒ สมาชิกกลุ่มฯ และเกษตรกรผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่ มีความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและมีคุณภาพ จากการ ส่งเสริมตาม ระบบโรงเรียนเกษตรกร

๒.๔.๓ สมาชิกกลุ่มฯ และเกษตรกร ผู้สนใจทั้งใน และ นอกพื้นที่ มีความรู้ ความสามารถในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี และมีคุณภาพถูกต้องตามหลักการผลิตข้าวแบบ เกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒.๔.๔ เกิดการเชื่อมโยงระบบการ ผลิตและการตลาดระหว่างกลุ่มฯ และเครือข่าย ทั้ง ภาครัฐและเอกชน สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้าง รายได้ ให้แก่เกษตรกรและผู้ใจในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก การผลิตสารชีวภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูก ตลอดจนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว การรับผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มไปจำหน่าย เป็นต้น

๓. ชื่อผลงาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองม่วงไข่ หมู่ที่ ๕ (การแปรรูปพริก)

๓.๑ สารและขั้นตอนการดำเนินงาน

ตำบลหนองม่วงไข่ มีพื้นที่ในการ ปลูกพริกประมาณ ปีละ ๑,๘๐๐ ไร่ เกษตรกรมัก ประสบปัญหาในด้านการผลิตและราคาผลผลิต ตกต่ำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองม่วงไข่ ซึ่ง สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการปลูกพริก จึง รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ขึ้นในปี ๒๕๓๙ โดยการสนับสนุนของสำนักงานเกษตร อำเภอหนองม่วงไข่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนา และได้ดำเนินการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์ มาจนถึงปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่สมาชิกและเกษตรกรผู้ปลูกพริกได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสร้างชื่อเสียงให้กับ อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เป็นที่รู้จักของสาธารณชนโดยทั่วไป

บทบาทในฐานะเกษตรกรอำเภอหนอง ม่วงไข่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมอบหมายให้ ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการ ดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองม่วงไข่ หมู่ ที่ ๕ ตามขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

๑. จัดทำเวทีชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม และระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการ สมาชิกกลุ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทางการพัฒนา และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มแม่บ้าน โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์กลุ่ม คือ SWOT analysis ซึ่งจะกำหนดประเด็นในการระดมความคิดเห็น คือ

๑.๑ ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากลุ่ม ประกอบด้วย

๑) จุดแข็งของกลุ่ม

๒) จุดอ่อนของกลุ่ม

๑.๒ ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากลุ่ม ประกอบด้วย

๑) โอกาสในการพัฒนาของกลุ่ม

๒) อุปสรรคในการพัฒนาของกลุ่ม

๒. การพัฒนา

ศักยภาพองค์กรเกษตรกร แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้กลุ่มเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้กระบวนการประชุม ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน จัดเวที

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา ติดตามประเมินผลทุกระยะของการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มได้ทันเวลา นอกจากนี้ ยังเป็นขวัญและกำลังใจให้กับกลุ่มอีกทางหนึ่งด้วย

๓. ให้การสนับสนุนการตรวจสอบด้านการเงินและบัญชี เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานของกลุ่ม โดยการประสานงานกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดแพร่ จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการด้านการเงินและบัญชี พร้อมทั้งตรวจสอบบัญชีของกลุ่มเป็นระยะ

๔. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มฯ รวมทั้งให้ความรู้แก่คณะกรรมการ และสมาชิกในเวทีการประชุมกลุ่มฯ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางการดำเนินงานกลุ่มร่วมกัน ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพของกลุ่ม โดยการเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญ มาบรรยายในการประชุมตามเวลาและโอกาสที่จะอำนวยได้

๕. ด้านการตลาด มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แสดงนิทรรศการตามงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานราชการจัด โดยการจัดเวทีเสวนาเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเกษตรกรผู้พ่อค้าคนกลางผู้รับซื้อผลผลิต และหน่วยงานราชการ

๖. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย โดยการจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุชุมชน เว็บไซต์สำนักงานเกษตรอำเภอหนองม่วงไข่ และประชาสัมพันธ์ผ่าน social media ช่องทางอื่นๆ เช่น facebook, line เป็นต้น

๓.๒ ระยะเวลาในการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ – พ.ศ. ๒๕๕๖

๓.๓ ผลสำเร็จของงาน

๑. กลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดิม ๓๘ คน เป็น ๕๘ คน

๒. มีกำลังการผลิตเฉลี่ยต่อปีจำนวน ๒๑๖,๐๐๐ ชิ้น

๓. มีผลิตภัณฑ์หลากหลายชิ้นเป็น น้ำพริกแดง พริกกลาบ พริกแกงส้ม

๔. ฐานะทางการเงิน มีเงินค่าหุ้น ๑,๕๐๐ บาท มีเงินสดและเงินฝาก ๕๒,๐๐๐ บาท

๕. การประกอบการทำให้มีกำไรเหลือ ๓ ปีๆ ละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๖. ในปี ๒๕๕๖ ได้รับรางวัลอันดับที่ ๒ ในการประกวดเกษตรกรสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด

๓.๔ การนำไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๓.๔.๑ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองม่วงไข่ หมู่ที่ ๕ สามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนา งานกลุ่ม เกษตรกรและสมาชิกกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดกิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิตสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่สมาชิกและกลุ่มได้เป็นอย่างดี

๓.๔.๒ คริวเรือนของสมาชิกกลุ่ม เกษตรกร และประชาชนทั่วไป สามารถนำแนวทางการดำเนินงานกลุ่มไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓.๔.๓ สมาชิกกลุ่มฯ และเกษตรกรผู้สนใจมีความรู้ ความชำนาญในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เหลือใช้ทางการเกษตร โดยเฉพาะพริก ซึ่งมีอยู่มากในชุมชน เป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น

๓.๔.๔ เกษตรกรในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้ ไม่ต้องเดินทางไปทำงานต่างถิ่น จึงเกิดความอบอุ่นในครัวเรือน ส่งผลให้ชุมชนและสังคมเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

